

Prevence kriminality

Specifika prevence kyberkriminality na sociálních sítích

Abstrakt (CZ):

Kriminalita je nejzávažnějším negativním společenským jevem, proto je třeba kriminalitě předcházet a nikoli ji pouze trestat. Prevence kriminality je systémem aktivit směřujících k eliminaci nežádoucích jevů ve společnosti a k vytvoření lepšího standardu lidského života ve všech jeho aspektech. Kriminalita se přizpůsobuje vývoji společnosti. Nejdynamičtěji se rozvíjející kriminalitou je kybernetická trestná činnost.

Cílem této práce je sestavit aktuální obraz prevence kriminality s důrazem na kyberkriminalitu. Diplomová práce je pomyslně rozdělena na dvě části, přičemž první z nich řeší kriminalitu a její prevenci obecně, zatímco druhá se věnuje právě specifickým kyberkriminalitě.

První část práce nejdříve stručně vymezuje základní pojmy, jako kriminalita, kriminalizace a dekriminalizace, kriminogenní faktory, recidiva, kriminologie, penologie, viktimologie, kontrola kriminality, represe a prevence. Dále systematizuje prevenci kriminality a zaměřuje se na její členění dle obsahu či cílového objektu na sociální, situační a viktimologickou, a také dle okruhu adresátů na primární, sekundární a terciární. Značný prostor věnuje současnému zaměření prevence kriminality, kdy odkazuje zejména na Deklaraci z Dauhá a další výstupy z 13. Kongresu OSN pro prevenci kriminality a trestní justici, dále na aktuální Víceletou strategii EUCPN a, v neposlední řadě, na Strategii prevence kriminality v České republice na léta 2016 až 2020 a na ní navazující Akční plán prevence kriminality na léta 2016 až 2020. Poté přibližuje systém prevence kriminality v České republice, jeho subjekty na jednotlivých úrovních a jejich aktuální specifické cíle.

Druhá část práce se věnuje kyberkriminalitě se zaměřením na její projevy na sociálních sítích. Po definici pojmů souvisejících s kyberkriminalitou, vymezuje legislativní rámec kyberprostoru a kyberkriminality ve vnitrostátním i mezinárodním kontextu, se zaměřením na trestné činy spadající pod pojem kybernetická trestná činnost. Následně zmiňuje strategie

v oblasti prevence kyberkriminality. Dále charakterizuje konkrétní projevy kyberkriminality na sociálních sítích, které označujeme jako kybergrooming, kyberstalking, kyberšikana, sexting a související dětská pornografie. U těchto forem kyberkriminality jsou uvedena pravidla pro jejich předcházení a vhodné reakce a způsoby řešení případů rizikové komunikace, vycházející z metodik prevence kyberkriminality. V poslední kapitole práce je zmíněno několik českých i mezinárodních iniciativ a projektů prevence kyberkriminality a zejména projekt Safer Internet CZ a jeho dílčí projekty a aktivity.

Klíčová slova: prevence kriminality, prevence kyberkriminality, preventivní strategie, sociální síť